

Solvency II Rapportage

Verslag inzake de Solvabiliteit en de Financiële

Toestand 2016

De Vereende N.V.

INHOUD

Inleiding.....	4
Samenvatting.....	5
A. Activiteiten en prestaties	6
A.1 Activiteiten.....	6
A.2 Prestaties op het gebied van verzekering.....	8
A.3 Prestaties op het gebied van belegging.....	10
A.4 Prestaties op overig gebied.....	11
A.5 Overige informatie.....	11
B. Governance	12
B.1 Algemene informatie over het governancestelsel.....	12
Samenstelling Raad van Commissarissen.....	13
Commissies Raad van Commissarissen	13
Samenstelling Directie.....	13
Taakverdeling	13
Organisatiestructuur	14
B.2 Informatie over deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	16
B.2.1 Lijst met personen.....	16
B.2.2 Informatie over beleid met betrekking tot betrouwbaarheid/deskundigheid	16
B.3 Informatie over het riskmanagementsysteem.....	18
Asset-liability Management.....	18
B.4 Informatie over het interne controlesysteem.....	19
Verslaggevingsprocedures.....	19
Controletechnische functiescheiding	19
Werking compliance-functie	19
Waarborgen goede gegevenskwaliteit.....	20
B.5 Interne auditfunctie	20
B.6 Actuariële functie	20
B.7 Uitbesteding	22
B.8 Aanvullende informatie.....	22
C. Risicoprofiel.....	23
C.1 Verzekeringstechnisch risico	23
C.2 Marktrisico	24
C.3 Tegenpartijrisico.....	25
C.4 Liquiditeitsrisico	25
C.5 Operationeel risico.....	25

D.	Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	26
D.1	Solvency II balans	26
D.2	Informatie over waardering activa	27
D.3	Informatie over de waardering van technische voorzieningen	28
D.4	Informatie over de waardering van andere verplichtingen	29
E.	Kapitaalbeheer	30
E.1	Kapitaalbeleid	30
E.2	Solvabiliteit van de Vereende	30
E.3	Ontwikkeling van de SCR	31
E.4	Eigen vermogen	32

Inleiding

Voor u ligt ons eerste “verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand” van de Vereende N.V. over het boekjaar 2016. Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II regelgeving zijn vastgelegd. De cijfers zoals weergegeven in dit rapport zijn in lijn met de aan de toezichthouder (DNB) gepresenteerde Quantitative Reporting Templates.

Alle bedragen in dit rapport worden gepresenteerd in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Vergelijkende cijfers over 2015 worden niet opgenomen gezien de invoering per 1 januari 2016 van de Solvency II richtlijnen waardoor vergelijking met 2015 niet zinvol wordt geacht.

Samenvatting

De Vereende is een verzekerings- en schadebedrijf. Onze basis ligt in het mogelijk maken van verzekeringsdekking in de gevallen waarin de reguliere markt niet kan of wil voorzien. Dit brengen wij verder tot uitdrukking in onze missie “bieden van oplossingen voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche”.

In deze rapportage bieden wij u een beeld van de activiteiten, het risicoprofiel en de solvabiliteit van de onderneming. Ook bieden wij inzicht in de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd en gecontroleerd.

In 2016 was de start van onze vernieuwde strategie waarbij de totaliteit van de activiteiten die binnen onze organisatie plaats vinden beter over het voetlicht worden gebracht. Onderdeel hiervan was ook een nieuwe naam die dit beter kan ondersteunen. In september is de naam Verenigde Assurantiebedrijven Nederland daarom gewijzigd in de Vereende.

In het kader van de naamswijziging en de strategie zijn in 2016 de marketing inspanningen fors toegenomen. In 2016 heeft dit geleid tot een kleine groei in de verzekeringsportefeuille. Voor 2017 is een groei van 10% begroot. Op basis van de resultaten over het eerste kwartaal van 2017 zal deze groei ruimschoots overtroffen gaan worden.

De Vereende heeft een goede solvabiliteit (187% van de solvabiliteitseis op basis van het standaard model). De toename van de omzet in combinatie met beperkte resultaten als gevolg van de kosten voor de core-applicatie heeft in 2016 geleid tot een daling van het solvabiliteitsratio (was ultimo 2015: 198%). Ook voor 2017 wordt rekening gehouden met een verdere daling. De resultaten exclusief de kosten voor de core-applicatie zijn echter ruim voldoende om vanaf 2018 het vermogen weer toe te laten nemen en daarmee ook de solvabiliteitsratio.

A. Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

We kijken terug op een enerverend en succesvol jaar 2016, waarin we van de VAN naar de Vereende veranderden.

Het jaar stond in het teken van het implementeren van de strategie die we eind 2015 vaststelden. De missie 'oplossingen bieden voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche' verdient het om actief te worden uitgedragen. Het is belangrijk dat marktpartijen en stakeholders weten waar de Vereende voor staat en wat wij te bieden hebben.

De activiteiten van de Vereende bestaan uit het bieden van verzekeringsoplossingen voor bijzondere risico's, beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen, het managen van verzekeringspools zoals de Atoompool, de milieupool en de NHT en het managen van het Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau Motorrijtuigverzekeraars. Door de activiteiten heen is een duidelijke rode draad te herkennen: het gaat om bijzondere risico's en bijzondere schades, we gaan ver in het zoeken naar oplossingen, we bieden een vangnet, vervullen daarmee een belangrijke maatschappelijke rol en dragen bij aan de benodigde solidariteit in de verzekeringsbranche.

Door druk op het rendement van schadeverzekeraars en door steeds verdergaande automatisering zien we het acceptatiebeleid van de reguliere verzekeraars steeds strikter worden. Dit leidt tot een hoger aanbod bij de Vereende. Met name voor taxibedrijven, koeriersdiensten en bezorgbrommers hebben wij dit nadrukkelijk waargenomen. Ook de toegenomen bekendheid van de Vereende heeft geleid tot een stijging van het aantal vragen en offerteverzoeken; waar de assurantieadviseur voorheen een risico als 'niet te verzekeren' labelde, wordt nu steeds meer samen met ons naar oplossingen gezocht.

Een andere trend betreft een toename van particulieren die onder bewind zijn gesteld en daarmee een groter aantal bewindvoerders die zaken voor hen regelen. Het aantal contacten tussen de Vereende en bewindvoerders is toegenomen.

Om de klant- en marktgerichtheid van de Vereende te verbeteren zijn verschillende activiteiten ontplooid.

We nodigden assurantieadviseurs uit voor bijeenkomsten in het land onder de naam 'VAN naar de regio'. In een viertal sessies presenteerden we onze strategie, de breedte van de organisatie en ons productassortiment. Ook konden assurantieadviseurs in een workshop aangeven wat zij van de Vereende verwachten in termen van dienstverlening en producten. Dit heeft ons belangrijke input opgeleverd, bijvoorbeeld de wens om de papierstroom vanuit de Vereende zoveel mogelijk te vervangen door digitale communicatie. Daarnaast bleek de breedte van het productassortiment de Vereende een eye-opener voor veel aanwezigen te zijn.

De tevredenheid van klanten, claimanten, assurantieadviseurs en overige relaties is belangrijk voor de Vereende. Tevredenheid van deze stakeholders geeft aan hoe onze oplossingsgerichtheid, empathie en onze expertise wordt gewaardeerd en kan voorspellende waarde hebben voor het realiseren van onze strategische doelen

De tevredenheid van assurantieadviseurs is gemeten in het Adfiz Prestatie Onderzoek. Zowel in de categorieën Schade Zakelijk als in de categorie Schade Particulier behaalde de Vereende een eervolle tweede plaats. De eindklanten werden bevroegd in een tweetal door het Verbond van Verzekeraars georganiseerde onderzoeken. Bij 'Verzekeraars in Beeld' ging het om de tevredenheid van de klanten met onze intermediaire producten zoals auto, brand en aansprakelijkheid. Hier namen we de laatste plaats in met een rapportcijfer 6.6. Hierbij zullen de veelal hogere premie en minder gunstige voorwaarden een rol hebben gespeeld. Ook zagen we in de antwoorden een lage score vanwege ontevredenheid over het feit dat men een opzegging van een andere verzekeraar had gekregen. In

het 'KTO Zakelijk' ging het over de tevredenheid van klanten met een BAVAM-polis. In dit onderzoek eindigde de Vereende op een gedeelde eerste plaats.

De toegenomen bekendheid met de breedte van ons productassortiment heeft geleid tot meer klantcontacten en polissen. In de branche motorrijtuigen zagen we aanwas van auto's die niet bij reguliere verzekeraars verzekerd kunnen worden, korte termijn verzekeringen, optochten en praalwagens, maar ook Tuktuks, Segways, Stints, foodtrucks en gemotoriseerde evenementen zoals de Carbagerun en autovoetbal.

Een tweetal nieuwe producten werd toegevoegd aan het assortiment: de Pop-up-storeverzekering en de WEGAM-dekking als toevoeging aan de AVB-dekking.

In de BAVAM-portefeuille zagen we een stijgende schadelast door onder andere een toenemende claimcultuur van klanten van onze verzekerden, een toename van activiteit van claimstichtingen en een kritischer houding van volmachtgevers richting hun gevolmachtigden. In verband hiermee zagen wij ons genooddaakt om een premieverhoging door te voeren alsmede een aanpassing van het eigen risico voor schades die hun oorzaak vinden in het overschrijden van bevoegdheden door volmachtkantoren.

Mede dankzij een aantrekkelijke markt voor makelaars en financieel adviseurs zagen we de omvang van de BAVAM-portefeuille groeien met 4,2%.

Met ingang van 1 oktober 2016 zijn wij gestopt met de tekening van de beroepsaansprakelijkheid van notarissen. De belangenorganisatie voor notarissen wilde één verzekeraar voor alle notarissen die op basis van non-selectie de hele beroepsgroep zou verzekeren. Omdat wij van mening zijn dat wij in deze constructie niet meer in staat zijn om te komen tot verantwoorde technische tekening van de risico's en wij onze toegevoegde waarde in het "tailor made" accepteren zagen verdwijnen, hebben wij besloten te stoppen met het verzekeren van notarissen.

Interne organisatie

De herpositionering vormde een belangrijk project in 2016. De nieuwe naam en de vormgeving werden ontworpen en doorgevoerd, de website is volledig vernieuwd maar ook intern zijn er stappen gezet. De klant- en merkwaarden zijn gedefinieerd en vormgegeven in een merkenpiramide. Alle medewerkers hebben de training 'Wat MERKT de klant ervan' gevolgd. Naar buiten willen wij ons onderscheiden met de waarden 'Oplossingsgericht', 'Empathisch' en 'Autoriteit'.

Gekoppeld aan deze waarden is met alle medewerkers bekeken welke ondersteuning we intern op dit vlak kunnen gebruiken. Dit heeft geleid tot een serie workshops waar medewerkers op kunnen intekenen zoals: persoonlijke coaching, een LinkedIn-training, gesprekstechnieken of time-management.

Met alle schade-afdelingen zijn zogenaamde klantreizen (customer journeys) afgelegd, waarin we vanuit het perspectief van de klant een aantal processen onder de loep hebben genomen. Hieruit zijn een aantal procesverbeteringen naar voren gekomen, die inmiddels zijn geïmplementeerd.

De core-applicatie voor de verzekeringsadministratie gaat over van Level (CCS) naar Certigo. Hiertoe draait het project DECA2. Al eerder (2014) gingen het Waarborgfonds en het Nederlands Bureau hierop over. Eind 2015 is de doorstart gemaakt naar de verzekeringsproducten. Het project DECA2 heeft in 2016 veel aandacht en energie gevraagd. Op een relatief kleine organisatie heeft een dergelijk project grote impact. Na een moeizame aanvang is vanaf de zomer van 2016 goede progressie geboekt. Sinds maart 2017 is de livegang van de BAVAM-polis een feit en werken we in 2017 aan de voorbereiding van de livegang voor het productassortiment intermediaire producten begin 2018.

Naast de conversie naar een nieuwe verzekeringsadministratie is ook de informatievoorziening te hand genomen. Hiervoor is een afzonderlijk team ingesteld om de informatievoorziening te professionaliseren en standaardiseren.

De organisatiestructuur is ongewijzigd gebleven, in de capaciteitsverdeling is echter meer nadruk gelegd op marketing en communicatie. Met de wens om de acceptatie-afdeling klantgerichter in te richten is onderzocht of de afdelingen polisbeheer en acceptatie kunnen worden omgevormd naar een aantal teams die ieder een groep assurantieadviseurs bedienen. Het voornemen is om op dit punt in 2017 een organisatiewijziging door te voeren. Per ultimo 2016 bestaat het personeelsbestand van de Vereende uit 115 fte (2015: 113 fte).

Ook kennisontwikkeling stond zoals gebruikelijk ook hoog op de agenda. Juist bij een bedrijf als het onze, waar bij uitstek bijzondere zaken langskomen, is dit van groot belang. We zijn Wft-proof en de medewerkers met klantcontact voldoen aan de eisen met betrekking tot Permanente Educatie en Permanent Actueel. Naast individuele opleidingen werden er ook collectieve opleidingen georganiseerd, variërend van het verbeteren van schrijfvaardigheid tot juridische aspecten van de motorrijtuigenverzekering.

Het ziekteverzuim is gedaald van 6,1% naar 5,6%, waarmee nog steeds te maken hebben met een te hoog verzuimpercentage. Met alle leidinggevendenden is in een workshop aandacht besteed aan dit belangrijke onderwerp. Ook zijn we per 1 januari 2017 gewisseld van Arbodienst. De vruchten van deze aanpak hebben we nog niet kunnen plukken, mede doordat we helaas te maken hebben met een aantal langdurig zieken.

In de strategische personeelsplanning is bekeken hoe zich ons huidige medewerkersbestand verhoudt tot hetgeen nodig is. Op korte termijn zijn hier geen grote knelpunten uit naar voren gekomen. Voor de langere termijn zijn er wel onderwerpen die aandacht verdienen, zoals de instroom van potentials. Met het aannemen van een aantal trainees hebben wij hier in 2016 een aanvang mee gemaakt.

A.2 Prestaties op het gebied van verzekeringen

De Vereende is alleen actief op de Nederlandse markt en ontplooit verzekeringsactiviteiten op het gebied van moeilijk verzekerbare risico's. De belangrijkste risicobranches waar de Vereende actief is zijn motorrijtuigen en beroepsaansprakelijkheid (voor assurantietussenpersonen en makelaars onroerend goed). Per branche en in totaal ziet het resultaat van de Vereende onder de B.W. 2.9 waardering (conform jaarrekening) er als volgt uit (x € 1.000):

2016	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	Totaal
Premie eigen rekening	6.493	1.310	-	8.459	447	106	16.815
Schade eigen rekening	-4.836	-322	-20	-3.028	-263	-55	-8.524
Overige technische baten	347	125	-	50	7	1	529
Toegerekend resultaat beleggingen	222	8	3	116	1	1	351
Bedrijfskosten	4.091-	652-	-	5.488-	286-	64-	-10.581
Technisch resultaat	-1.865	469	-17	109	-94	-11	-1.410

Het bruto premie-inkomen nam met 8,8% toe tot € 22,5 miljoen (2015: € 20,7 miljoen). Op het gebied van beroepsaansprakelijkheid steeg de premie door de verbetering van de omzet bij onze verzekerden. Ook de andere branches gaven een groei in de bruto premie. De groei werd mede veroorzaakt door de inspanningen rond de naamswijziging.

De schadelast in de branche motorrijtuig ontwikkelde zich positief terwijl in de branche aansprakelijkheid de schadelast steeg als gevolg van lagere dekking door herverzekeraars en een toename van grotere schaden, met name uit het niet naleven van volmachtcontracten.

De bedrijfskosten bedroegen € 10,6 miljoen. De op het eerste gezicht hoge bedrijfskosten van de Vereende moeten gezien worden in relatie tot de bijzondere positie die de Vereende inneemt. De hoge bedrijfskosten worden mede veroorzaakt door investeringen in de herpositionering van de organisatie en de nieuwe verzekeringsapplicatie. De kosten voor de nieuwe applicatie worden direct ten laste van het resultaat gebracht. In 2016 zijn voor deze applicatie (netto) € 2,5 miljoen aan kosten gemaakt die ten laste van de Vereende komen. Deze kosten zijn in het vorenstaande overzicht met de resultaten per branche verdeeld. Exclusief deze kosten bedraagt het technisch resultaat € 1,1 miljoen positief.

Ter vergelijking de cijfers van 2015:

2015	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	Totaal
Premie eigen rekening	4.767	1.117	-	7.841	338	115	14.178
Schade eigen rekening	-3.070	-552	-11	-3.484	-117	-61	-7.295
Overige technische baten	334	13	4	160	3	1	515
Toegerekend resultaat beleggingen	144	39	10	58	1	1	253
Bedrijfskosten	1.955-	572-	-	5.097-	220-	71-	-7.915
Technisch resultaat	220	45	3	-522	5	-15	-264

Voor een nadere toelichting op deze resultaten en de daarbij toegepaste waarderingsgrondslagen verwijzen we u naar de jaarrekening over 2016.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

De Vereende voert een defensief beleggingsbeleid die periodiek op basis van een ALM-studie wordt herijkt. Op basis van dit beleid worden de beleggingen als volgt verdeeld naar aandelen, vastrentende waarden en deposito's:

categorie	belang	tolerantie
Aandelen	10%	+/- 2,5%-punt
Vastrentende waarden	70%	+/- 5%-punt
Deposito's/Liquiditeiten	20%	+/- 7,5%-punt

Het beheer van de beleggingen in Aandelen en Vastrentende waarden is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP).

Het resultaat op de beleggingen bedroeg het afgelopen jaar:

	Andere deelne- mingen	Aandelen	Vastren- tende waarden	Liquide middelen	totaal
2016					
Opbrengst uit beleggingen	78	87	1.194	14	1.373
Gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-	-503	-	-503
niet gerealiseerd resultaat beleggingen	-	432	-90	-	342
beleggingslasten	-	-14	-50	-	-64
Resultaat	78	505	551	14	1.148
gemiddelde waarde beleggingen	59	5.954	39.392	8.764	54.169
rendement	132%	8%	1%	0%	2%
2015					
Opbrengst uit beleggingen	56	93	1.236	54	1.439
Gerealiseerd resultaat beleggingen	-	397	-461	-	-64
niet gerealiseerd resultaat beleggingen	-	-118	-566	-	-684
beleggingslasten	-	-15	-50	-	-65
Resultaat	56	357	159	54	626
gemiddelde waarde beleggingen	59	6.063	39.614	9.144	54.880
rendement	95%	6%	0%	1%	1%

De duratie van de activa is in lijn met de duratie van de verplichtingen en bedraagt rond 2 jaar.

Voor het boekjaar 2017 worden geen wijzigingen in het beleggingsbeleid voorzien. Wel kan aanpassing van de beleggingsmix gebruikt worden als één van de maatregelen om de solvabiliteitseis te verlagen indien dit door omstandigheden nodig zou moeten zijn.

A.4 Prestaties op overig gebied

De Vereende voert de operationele werkzaamheden en het management uit voor Waarborgfonds Motorverkeer, Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars, Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (NHT), Atoompool en DAP Holding N.V. De kosten in verband met deze werkzaamheden worden op basis van vastgestelde sleutels door de Vereende doorbelast aan deze organisaties, zonder winst- of risico-opslagen.

A.5 Overige informatie

In 2014 heeft de Vereende besloten om de core-applicatie voor de gehele organisatie te veranderen. Hiervoor is een groot investeringsprogramma opgezet. Dit heeft er toe geleid dat eind 2014 het Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars over zijn gegaan naar deze nieuwe applicatie. Vanaf medio 2015 is gestart met de implementatie voor de verzekeringstechnische activiteiten van de Vereende. De kosten van dit programma worden direct ten laste van het resultaat gebracht. Hierdoor zijn de kosten in 2016 en 2015 incidenteel hoger (resp. € 2,5 miljoen en € 1,5 miljoen). Exclusief deze kosten ligt het resultaat voor belastingen van de Vereende op resp. € 1,5 miljoen en € 2,0 miljoen.

De investering loopt nog door in 2017 en 2018 waarbij voor 2017 € 2,7 miljoen aan kosten is begroot.

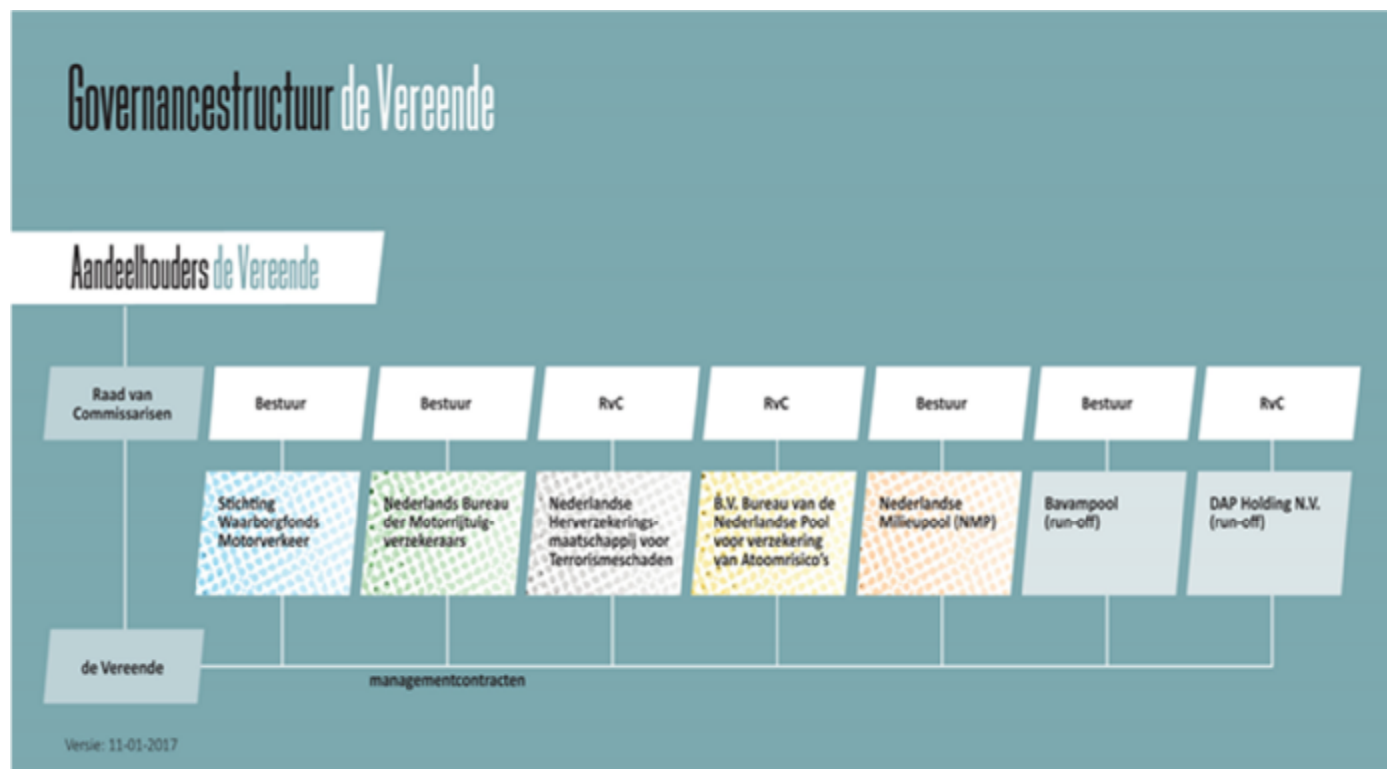
B. Governance

B.1 Algemene informatie over het governancestelsel

De bestuursstructuur van de Vereende bestaat uit drie organen: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Directie. Daarnaast legt de Vereende als manager verantwoordelijkheid af aan de Besturen en Raden van Commissarissen van de organisaties die hun werkzaamheden aan de Vereende hebben uitbesteed en waarmee managementcontracten zijn afgesloten. Het gaat hier om:

- Nederlandse Milieupool (NMP)
- B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor verzekering van Atoomrisico's (Atoompool)
- Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorisemeschaden (terrorismepool)
- Stichting Waarborgfonds Motorverkeer
- Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars

Daarnaast wordt nog ondersteuning gegeven aan de run-off van de BAVAM-pool en DAP Holding N.V.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Op basis van de statuten kunnen uitsluitend verzekeringsondernemingen die zijn toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in deze verzekeringsondernemingen, aandeelhouder van de Vereende zijn.

Tenminste eenmaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Hier worden besluiten genomen over onderwerpen als de vaststelling van het jaarverslag, de goedkeuring van dividenduitkering en benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen en de Directie. De Raad van Commissarissen of de Directie kan een buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders bijeenroepen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen ziet toe op het beleid van de Directie en op de algemene gang van zaken. Hij staat de Directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de Vereende en al haar stakeholders. Leden worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leden van de raad hebben zittingsperiode van vier jaar. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad vast te stellen rooster. Aftredende commissarissen kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat uit een 3-tal leden, te weten:

De heer W.H. Steenpoorte, voorzitter

De heer Delfos

De heer S.H.A. Kernkamp

Commissies Raad van Commissarissen

De RvC van de Vereende heeft de volgende commissies ingesteld: Auditcommissie, Risicocommissie, Remuneratiecommissie en de Benoemingscommissie. Gezien de omvang van de organisatie en de RvC worden de Auditcommissie, Risicocommissie en de Remuneratiecommissie gevormd door alle leden van de RvC. In de benoemingscommissie hebben 2 leden uit de RvC zitting en is 1 lid afkomstig uit het bestuur van het Waarborgfonds Motorverkeer.

Directie

De Directie is belast met de dagelijkse leiding van de vennootschap. De leden van de Directie worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voordracht geschiedt aan de hand van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets van het directieteam.

Ieder lid van het directieteam dient over daarin passende en aan de andere directieleden complementaire competenties en vaardigheden te beschikken.

Samenstelling Directie

De Directie bestaat uit een 2-tal personen, te weten:

Mw. mr. I.A. Visscher, voorzitter

Dhr. N.J.M. Barendse RA

Taakverdeling

De taakverdeling binnen de Directie is als volgt:

Mw. I.A. Visscher

Mw. Visscher is als voorzitter van de Directie eindverantwoordelijk. Naast de aansturing van het management en de organisatie is zij verantwoordelijk voor:

- Hiërarchische verantwoordelijk voor de afdelingen:
 - Marketing en Acceptatie
 - Schade
 - HRM
 - Secretariaat
 - Compliance
 - Pools
- De contacten met de RvC en de Besturen c.q. RvC's van de organisaties die het management en bedrijfsvoering aan de Vereende hebben uitbesteed;
- De contacten met de toezichthouders (AFM en DNB);

- Strategie
- Aansturing MT
- Klachtenbureau
- Juridische zaken
- Compliance en Internal Audit.

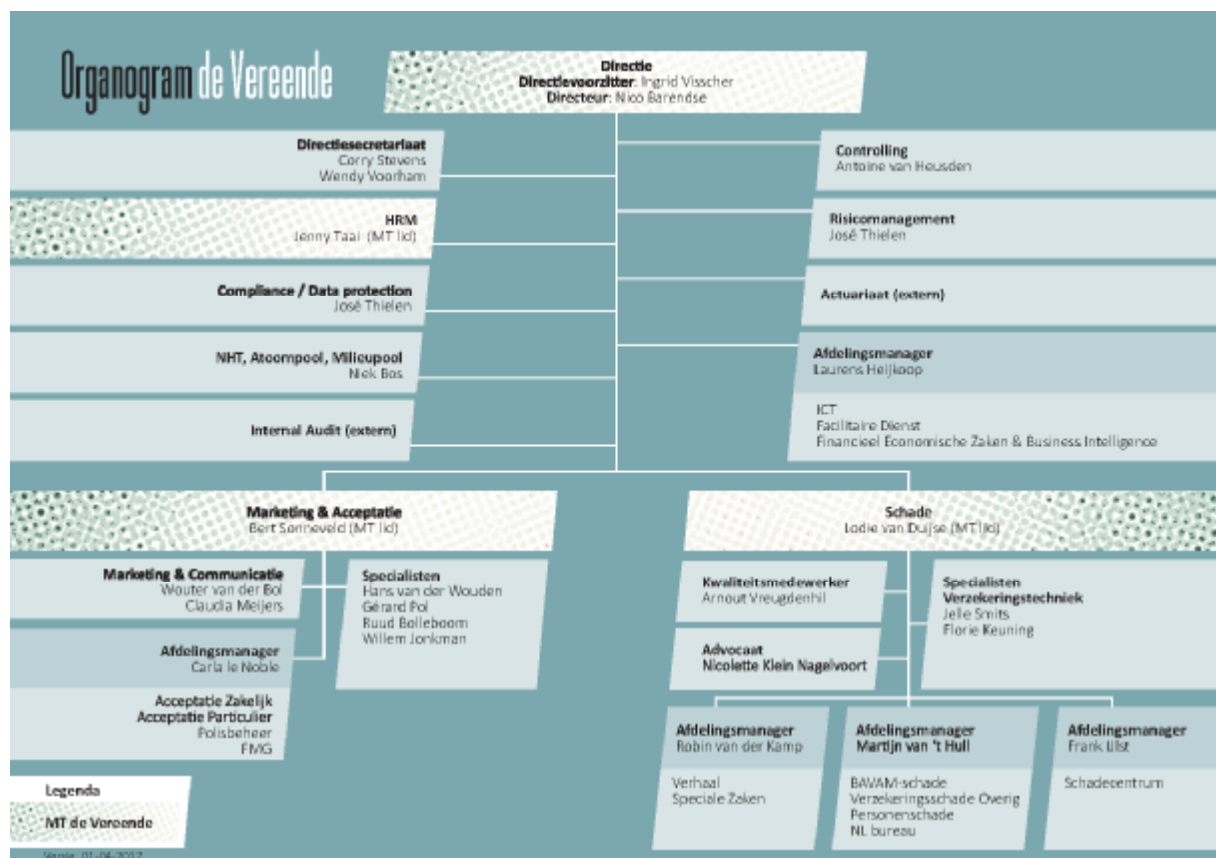
Dhr. N.J.M. Barendse

De heer Barendse heeft in zijn portefeuille:

- Hiërarchische verantwoordelijk voor de afdelingen:
 - ICT, Facilitaire Dienst, Financiële administratie en BI
 - Controlling
- Riskmanagement;
- Actuariële functie;
- Herverzekering;
- Assetmanagement;
- DAP Holding N.V.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van de gehele Vereende (inclusief de afdelingen die belast zijn met de geinsourcete activiteiten van WBF, NBM, etc) is als volgt:

Beheerste beloning

Het beloningsbeleid van de Vereende voldoet aan de eisen van de Regeling Beheerst Beloningsbeleid. De Vereende kent een marktconform honoreringsbeleid, waarbij de beloning van de directie iets beneden de mediaan van vergelijkbare functies ligt. De Directie kent geen variabele beloning. Variabele beloningen voor de medewerkers worden concreet met betrokkenen afgesproken, zijn aan toetsbare criteria gekoppeld en niet excessief.

Managementcontracten

Met Atoompool, NHT, Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars zijn uitbestedingsovereenkomsten gesloten. In deze uitbestedingsovereenkomsten zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Vereende als manager en uitvoeringsorganisatie beschreven. Over de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van deze rechtspersonen wordt verantwoording afgelegd aan de betreffende besturen en raden van commissarissen. De door de Vereende in verband met deze werkzaamheden gemaakte kosten worden zonder risico- of winstopslag aan de betrokken organisatie doorbelast.

B.2 Informatie over deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

B.2.1 Lijst met personen

De Vereende heeft de Risicomanagementfunctie en de Compliance functie intern ingevuld. De Interne Audit functie en Actuariële functie zijn extern belegd, gezien de omvang van de organisatie, de deskundigheidsvereisten en personele kwetsbaarheid als deze intern worden belegd.

De volgende personen c.q. externe partijen vervullen de functies:

Risicomanagement functie	mw. J.J. Thielen-Burgers
Compliance functie	mw. J.J. Thielen-Burgers
Interne auditfunctie	InAudit B.V., dhr. R. van den Langenberg
Actuariële functie	Arcturus B.V., mw. J. Hooper

B.2.2 Informatie over beleid met betrekking tot betrouwbaarheid/deskundigheid

De Vereende heeft het beleid rond de toetsing van de sleutelfuncties vastgelegd in een beleidsdocument. De sleutelfunctionarissen vervullen geen leidinggevende rol, de eindverantwoordelijkheid binnen deze functies ligt bij de directie. De sleutelfunctionarissen voldoen hiermee niet aan de eisen die door DNB gesteld worden aan de organisatie waar het gaat om het toetsen van het "2° echalon".

	betrouwbaarheid	deskundigheid
Risicomanagementfunctie	Conform de regeling Integriteitsgevoelige functies valt de functie van Risk Officer in categorie 2. Dit betreft een externe screening met de volgende elementen, identificatie, strafrechtelijke antecedenten en financiële antecedenten.	Eisen zijn vastgelegd in het functieprofiel. Jaarlijks wordt de medewerker beoordeeld op de deskundigheid in de vervulling van de functie en de activiteiten (o.a. opleidingen) die zijn ondernomen om de deskundigheid bij te houden c.q. te vergroten.
Compliance functie	Conform de regeling Integriteitsgevoelige functies valt de functie van Compliance Officer in categorie 3. Dit betreft een externe screening met de volgende elementen, identificatie, strafrechtelijke antecedenten, financiële antecedenten en overige antecedenten door middel van een interview.	Eisen zijn vastgelegd in het functieprofiel. Jaarlijks wordt de medewerker beoordeeld op de deskundigheid in de vervulling van de functie en de activiteiten (o.a. opleidingen) die zijn ondernomen om de deskundigheid bij te houden c.q. te vergroten.
Interne Auditfunctie	Jaarlijks confirmeren de functionarissen schriftelijk dat zij voldoen aan de IIA Code of Ethics. De Chief Audit Executief (CAE) is verantwoordelijk voor	De Internal Audit functie (IAF) is uitbesteed aan een externe partij. In het Internal Audit Charter zijn de eisen vastgelegd ten aanzien van

	betrouwbaarheid	deskundigheid
	<p>de uitvoering van de uitbestede interne audit functie. De CAE wordt tenminste één keer per drie jaar extern getoetst op betrouwbaarheid. De vaste medewerkers worden periodiek getoetst en ook freelancers worden gescreend op betrouwbaarheid. De uitkomsten van het onderzoek naar de betrouwbaarheid, deskundigheid en geschiktheid zijn op te vragen.</p>	<p>onafhankelijkheid, kennis en competenties. De functie moet voldoen aan de algemeen aanvaarde beroepsnormen voor Internal Auditors in Nederland zoals opgesteld door het IIA, NBA en NOREA. De functionarissen beschikken over voldoende kennis om de belangrijkste informatie-technologische risico's en beheersmaatregelen en van beschikbare geautomatiseerde audittechnieken om de werkzaamheden uit te voeren. Daarnaast beschikken zij over voldoende kennis en ervaring om frauderisico's te identificeren en te beoordelen inclusief de welke wijze waarop deze beheerst worden.</p>
Actuariële functie	<p>De actuariële functie is uitbesteed aan een externe partij. In het actuariële charter zijn de eisen ten aanzien van de betrouwbaarheid vastgelegd.</p>	<p>De actuariële functie is uitbesteed aan een externe partij. In het actuariële charter zijn de eisen ten aanzien van de deskundigheid en professioneel handelen vastgelegd. Personen met kennis van actuariële- en financiële wiskunde en voldoende relevante ervaring voeren de uitbestede werkzaamheden uit. Het betreft hier kennis die in verhouding staat tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's. De recente Cv's en een overzicht van alle permanente educatie activiteiten kunnen opgevraagd worden evenals de geschiktheids- en betrouwbaarheidstoets. De persoon die de actuariële functie uitoefent heeft de titel 'Actuaris AG'.</p>

B.3 Informatie over het riskmanagementsysteem

Risicomanagement is het geheel aan maatregelen gericht op het identificeren van risico's, bepalen van de risicobereidheid, nemen van beheersmaatregelen en monitoren van risico's en naleving van procedures met het doel om te komen tot een beheerste bedrijfsvoering.

De Directie is primair verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het algehele risicobeheer binnen de organisatie. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het door de Directie gevoerde risicobeheer. Daarnaast keurt de Raad van Commissarissen jaarlijks, op voorstel van de Directie, de risicobereidheid van de organisatie goed.

Bij uitoefening van deze toezichtrol wordt de Raad van Commissarissen geadviseerd door de risicocommissie die hiertoe uit zijn midden is gevormd.

Risicomanagement moet een onderdeel worden van de dagelijkse processen en medewerkers moeten zich bewust zijn van hun rol hierin. Om dit te verankeren zijn alle lijn- en stafmanagers verantwoordelijk voor risicobeheer, inclusief rapportages daarover, binnen hun team/afdeling. De lijn- en stafmanagers worden hierbij ondersteund door de risk officer.

De risk officer ondersteunt de lijn- en stafmanagers bij het identificeren van de risico's, invoeren en beoordelen van beheersmaatregelen en ondersteuning van de rapportage vanuit de teams/afdelingen naar directie. De beoordeling van de beheersmaatregelen vindt plaats binnen de risicobereidheid van de individuele organisaties.

Het proces van risicobeheer wordt gekenmerkt door een driedelige aanpak: *top-down* en *bottom-up*, terwijl daarnaast de risicobereidheid van de vennootschap is geformuleerd.

De top-downbenadering wordt toegepast aan de hand van het door DNB opgestelde FIRM-protocol. Daarin worden de risico's waaraan de Vereende bloot staat op het niveau van de vennootschap in kaart gebracht en wordt vastgesteld op welke wijze deze worden beheerst.

Bottom-up wordt per afdeling geanalyseerd welke risico's daar kunnen worden geïdentificeerd, welke beheersmaatregelen daarop worden toegepast en welke eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze afdelingsanalyses hebben geen bevindingen opgeleverd die aanvullend van belang zijn voor het risicoprofiel van de vennootschap als geheel. Deze afdelingsanalyses worden periodiek uitgevoerd of als concrete ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Het derde element in de aanpak van het proces van risicobeheer wordt gevormd door de risicobereidheidsverklaring. Hierin is de risicobereidheid gekwantificeerd. De risk officer rapporteert per kwartaal of de organisatie zich binnen de gestelde kaders ontwikkeld.

Significante risico's

De Vereende hanteert ten behoeve van de bepaling van de solvabiliteitseis het standaard model van Eioipa. Op basis van de passendheidsanalyse is vastgesteld dat het standaard model niet voldoet voor het verzekeringstechnische risico van de branche Algemene Aansprakelijkheid. Teneinde met het hogere risico rekening te houden hanteert de Vereende voor de interne solvabiliteitseis een capital add-on bovenop de berekende kapitaal-eis conform het standaard model.

Asset-liability Management

Het beleggingsbeleid is door de directie, in afstemming met de RvC, vastgesteld. De uitvoering van het beleggingsbeleid is voor de beleggingen in aandelen en obligaties uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Het beleid is vertaald naar een mandaat waaraan de vermogensbeheerder zich dient te houden.

Door de vermogensbeheerder wordt maandelijks gerapporteerd over de waarde van de beleggingen en de transacties. Per kwartaal wordt daarnaast gerapporteerd over de mate waarin binnen het

mandaat gebleven is. Bij (dreigende) overschrijding van het mandaat wordt door de beheerder contact opgenomen met de verantwoordelijke directielid.

De vanuit het beleggingsbeleid voortvloeiende beleggingen in liquide middelen wordt binnen de eigen organisatie opgepakt.

Periodiek vindt herijking van het beleggingsbeleid plaats aan de hand van een ALM-studie.

Gebruik kredietbeoordelingen

De Vereende gebruikt kredietbeoordelingen door de mondiale ratingorganisaties bij het beoordelen van de kwaliteit van de beleggingen in vastrentende waarden, selectie van banken en herverzekeraars. In het beleggingsbeleid en het herverzekeringsbeleid zijn eisen gesteld aan de minimale rating waaraan moet worden voldaan.

Voor de beoordeling van de ratings wordt voor de beleggingen uitgegaan van de opgave van de assetmanager. De rating van de herverzekeraars wordt aangeleverd door de herverzekeringmakelaar en voor de rating van de banken wordt uitgegaan van publieke informatie. De Vereende heeft niet de omvang of de mogelijkheden om de kwaliteit van de kredietbeoordelingen te toetsen.

Voor de details over het risicoprofiel van de Vereende wordt verwezen naar onderdeel C.

B.4 Informatie over het interne controlesysteem

De Vereende is een kleine organisatie waardoor het niet mogelijk en wenselijk is om alle handelingen aan een 4-ogenprincipe te onderwerpen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde controles. Waar dit niet mogelijk is wordt voor de risicovollere handelingen via deelwaarnemingen vastgesteld dat de processen en het beleid worden nageleefd.

Verslaggevingsprocedures

De verslaggevingsprocedure ligt vast in het Rapportagebeleid. Het opstellen van de verslaggeving vindt plaats vanuit de financiële afdeling. Binnen de afdeling zijn interne controlemaatregelen getroffen om de juistheid en volledigheid van de rapportages te bewaken. Door de controller worden de rapportages en de verklaringen getoetst. De directie keurt de verslaggeving goed voordat deze wordt vrijgegeven om te worden ingediend.

Waar nodig vindt controle door een externe accountant plaats alvorens externe verantwoording plaatsvindt.

Controletechnische functiescheiding

Functiescheiding wordt zoveel mogelijk geautomatiseerd doorgevoerd en waar nodig op de meest risicovolle onderdelen. De Vereende is een kleine organisatie waarin eigen verantwoordelijkheid voor medewerkers hoog in het vaandel staat. Dit houdt in dat niet in het gehele proces volledige functiescheiding is doorgevoerd. De kans op andere (niet materiële) fouten wordt via deelwaarnemingen ondervangen.

Hiermee heeft de Vereende een efficiënt en betrouwbaar stelsel van interne controle opgezet.

Werking compliance-functie

De functie, werkzaamheden en bevoegdheden van de compliance-functie zijn vastgelegd in de compliance charter. De compliance officer volgt de ontwikkeling van de wet- en regelgeving, ontvangt rapportages uit de organisatie over de mate van naleving en voert zelfstandig controles uit om vast te stellen dat de organisatie compliant is.

Maandelijks voert de compliance officer overleg met de directie en per kwartaal wordt gerapporteerd over de mate van naleving. De kwartaalrapportages worden samengevoegd in een jaarrapportage ten behoeve van de RvC.

Waarborgen goede gegevenskwaliteit

Kwalitatief goede gegevens zijn voor de Vereende van wezenlijk belang. De normen die aan de kwaliteit van de gegevens worden gesteld zijn vastgelegd in het Datamanagementbeleid. De gegevens worden in geautomatiseerde systemen vastgelegd die alleen toegankelijk zijn voor hiertoe geautoriseerde medewerkers, waarbij hun mogelijkheden zijn beperkt tot die zaken die zij uit hoofde van hun functie moeten doen.

Via back-up en recoveryprocedures wordt ook afgedekt dat data door problemen met de systemen verloren zouden gaan.

B.5 Interne auditfunctie

Binnen De Vereende is de interne auditfunctie ("IAF") uitbesteed aan InAudit BV. De Vereende heeft haar interne audit beleid vertaald naar haar interne audit charter. In dit charter zijn de doelstellingen, verantwoordelijkheden, scope, positionering, onafhankelijk, bevoegdheden en escalatiemogelijkheden, rapportage-structuur en -vereisten beschreven. Het audit charter wordt jaarlijks geactualiseerd en goedgekeurd.

De interne auditfunctie is onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de directievoorzitter. De IAF rapporteert aan de directie en heeft een rapportagelijijn naar de voorzitter van de ARC. De audit manager woont de vergaderingen van de ARC bij.

De personen die de IAF uitoefenen verrichten geen werkzaamheden ten aanzien van de overige sleutelfuncties.

Jaarlijks wordt in de vergadering van het ARC het jaarplan en het budget voor de IAF vastgesteld. Daarbij worden risicogewogen keuzes gemaakt ten aanzien van de audit objecten. De audit rapportages worden besproken en de IAF stelt de opvolging van de audit bevindingen vast. Hierover wordt ieder kwartaal gerapporteerd aan het ARC.

In 2016 heeft de IAF conform het audit jaarplan 2016, verspreid over het jaar, de volgende audits verricht:

- Rapportages toezichthouder (Q1-2016)
- Governance/Besturing van de organisatie (Q2-2016)
- ITGC's (Q4-2016)
- Human Resource Management (Q4-2016)
- Herverzekeren (Q4-2016)

B.6 Actuariële functie

Samenvatting activiteiten actuariële functie januari 2016-april 2017

Deze rapportage wordt eenmalig opgesteld over een periode van 16 maanden. Daarna zal de rapportage worden opgesteld over de periode mei-april.

In deze rapportage - bestemd voor de controller en directielid verantwoordelijk voor financiën - staan de hoofdlijnen van de taken uitgevoerd door de actuariële functie. De overige uitvoerende actuariële werkzaamheden zijn niet in deze rapportage opgenomen. Voor details van de werkzaamheden wordt verwezen naar onderliggende rapportages. Deze rapportage is opgesteld in lijn met artikel 308, lid 7 van de gedelegeerde verordening, zie kader hierna:

Gedelegeerde Verordening, artikel 308, lid 7

Met betrekking tot de actuariële functie bevat het periodieke toezichtrapport een overzicht van de activiteiten die tijdens de rapportageperiode door de actuariële functie op elk van haar terreinen van verantwoordelijkheid zijn verricht, met een beschrijving van de wijze waarop de actuariële functie tot de doeltreffende implementatie van het risicomanagementsysteem van de onderneming bijdraagt.

Opzet en inrichting van de actuariële functie

De actuariële functie is door De Vereende uitbesteed aan Arcturus. Hiervoor is een uitbestedingsovereenkomst opgesteld en zijn afspraken gemaakt met Arcturus. Voor de uitvoering van de actuariële functie is een charter opgesteld met hierin onder andere de doelen van de actuariële functie, inrichting van de functie, werkwijze en samenwerking met de organisatie. Dit charter wordt elk jaar herzien en vervolgens goedgekeurd in de Auditcommissie. In 2016 heeft de actuariële functie voor De Vereende geen andere rollen verricht buiten deze functie. De actuariële functie rapporteert aan de Directie.

Beschrijving van de activiteiten uitgevoerd door de actuariële functie

De actuariële functie voert de volgende activiteiten uit zoals beschreven in artikel 48 van de Richtlijn:

1. Coördinatie en beoordeling (waaronder betrouwbaarheid en adequaatheid) van de berekening van de technische voorzieningen in het kader van Solvency II.
2. Jaarlijkse review & controles op de aannames, methodologie en modellen gebruikt in de beste schatting en risicomarge van de voorzieningen.
3. Jaarlijkse review & controle van de kwaliteit van de gegevens gebruikt bij de berekening van de beste schatting en risicomarge van de voorzieningen.
4. Jaarlijkse analyse van de realisatie van de schade-uitkeringen en overige lasten versus de voorzieningen (de schattingen van de schade-uitkeringen en overige lasten die onder de voorziening vallen) waarbij zij ook een verklaring geeft voor alle materiële effecten van veranderingen in gegevens, methodes of veronderstellingen tussen waarderingstijdstippen op het bedrag van de technische voorzieningen.
5. Toezien op de berekening van de technische voorzieningen in geval er onvoldoende gegevens zijn om een betrouwbare actuariële methode toe te passen.
6. Jaarlijkse review en advies ten aanzien van de adequaatheid van het herverzekeringsbeleid.
7. Jaarlijkse review van het premie- en acceptatiebeleid
8. Jaarlijks rapport aan de directie van opdrachtgever met haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen ten aanzien van bovenstaande punten zij bespreekt deze met de directie van de opdrachtgever.

Verder is afgesproken dat de volgende activiteiten worden uitgevoerd door de actuariële functie

9. Per kwartaal een review van Solvency II-rapportages aan De Nederlandsche Bank
10. Reviews van de SKV, MKV, aanwezige solvabiliteit en de ORSA berekeningen. De review van de ORSA is verplicht vanuit de Solvency wetgeving (review van het "system of governance"). Ook hierover rapporteert opdrachtnemer minimaal jaarlijks haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen aan de directie van opdrachtgever en zij bespreekt deze met de directie van opdrachtgever.
11. Passendheidsanalyse ten behoeve van de ORSA.

B.7 Uitbesteding

Het beleid inzake uitbesteding en de eisen waaraan de contracten moeten voldoen zijn schriftelijk vastgelegd en worden periodiek beoordeeld. Uitbesteding vindt plaats als de organisatie niet in staat is om deze werkzaamheden efficiënt en betrouwbaar uit te kunnen voeren. Ten minste jaarlijks wordt gecontroleerd of aan de gestelde eisen die aan de dienstverlening worden gesteld wordt voldaan. Uitbesteding vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directie.

De belangrijkste uitbestedingen door de Vereende betreffen:

- Beheer van de belegde middelen (vastrentende waarden en aandelen)
- Beheer en onderhoud hardware en netwerk.
- Sleutelfuncties: actuariële functie en interne audit functie

Beheer van belegde middelen

Het beheer van de belegde middelen is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP). Het beheer en de gestelde randvoorwaarden (mandaat) zijn vastgelegd. Over de naleving van het mandaat wordt elk kwartaal gerapporteerd aan de directie van de Vereende.

Beheer en onderhoud hardware en netwerk

Het beheer en onderhoud van hardware en het netwerk is uitbesteed aan ProAct. De met ProAct gemaakte afspraken over o.a. betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het netwerk zijn vastgelegd in zogenaamde Service level afspraken (SLA's). Over de naleving van de SLA's wordt maandelijks gerapporteerd aan de IT-manager van de Vereende.

Sleutelfuncties

Zie voor de informatie over de invulling van de sleutelfuncties onderdeel B2.

B.8 Aanvullende informatie

Er is geen aanvullende materiële informatie die niet al in andere onderdelen van dit rapport is opgenomen.

C. Risicoprofiel

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringen

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat uitkeringen aan klanten niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

De verzekeringstechnische risico's van de Vereende bestaan uit de volgende risico's:

- *Catastroferisico*: het risico dat door extreme en/of uitzonderlijke gebeurtenissen schades optreden waardoor de financiële positie negatief wordt beïnvloed;
- *Premierisico*: het risico dat de verzekeringspremie voor het komende jaar niet voldoende is om de schades en kosten van dat jaar te kunnen dekken;
- *Schaderisico*: het risico dat in het verleden gevormde voorzieningen voor schadegevallen in de toekomst ontoereikend zijn om deze schades (verder) af te wikkelen;
- *Onnatuurlijk vervalrisico*: het risico dat de aannames omtrent het gedrag van polishouders onjuist blijken te zijn.

De Vereende is uitsluitend actief in Nederland en biedt met name verzekeringsproducten op het gebied van Motorrijtuigen en Aansprakelijkheid. Binnen de branche Motorrijtuigen wordt dekking geboden aan verzekerden die naar aard van het risico veelal niet door andere verzekeraars worden geaccepteerd. Binnen de branche Aansprakelijkheid wordt specifiek dekking geboden aan assurantie-tussenpersonen en makelaars in onroerend goed ten aanzien van hun beroepsaansprakelijkheid. Deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering houdt een risico van concentratieschade in op het moment dat één of meer handelingen, die universeel binnen deze groep worden uitgevoerd, als onrechtmatig worden beschouwd.

Herverzekering

De Vereende heeft gezien haar huidige kapitaal gekozen voor een stabiel herverzekeringsbeleid waarin de risico's zijn afgewogen en afgestemd op de risicobereidheid. Per branche/product is een inschatting gemaakt van het frequentie- en catastroferisico, waarbij een afweging is gemaakt tussen de premie voor de herverzekering en de benodigde dekking.

Voor het herverzekeringsprogramma wordt gebruik gemaakt van een panel van herverzekeraars met een S&P-rating van ten minste A-.

Kapitaalvereiste

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

	2016	2015
Premie- en reserverisico	8.823	8.006
Vervalrisico	11	-
Catastroferisico	5.193	5.566
Af: diversificatievoordeel	-2.726	-2.739
Verzekeringstechnisch risico	11.301	10.833

C.2 Marktrisico

Het marktrisico voor de Vereende ontstaat doordat bij veranderingen in de financiële markten de waardeveranderingen van de beleggingen (aandelen, vastrentend) niet gelijk loopt met die van de verplichtingen. Het marktrisico kan onderverdeeld worden in:

- Renterisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of de volatiliteit van de rente;
- Aandelenrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor verandering in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van aandelen;
- Vastgoedrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed;
- Spreadrisico: de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van kredietopslagen boven de risicovrije rentetermijnstructuur;
- Valutarisico: het risico dat wordt gelopen door bezittingen of transacties in vreemde valuta;
- Concentratierisico: risico's die worden gelopen door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent of een groep van verbonden emittenten.

Door de Vereende wordt het marktrisico beheerst door een passend beleggingsbeleid en de keuze om het aantal categorieën waarin wordt belegd te beperken. Afgeleide financiële instrumenten en gestructureerde producten worden vermeden.

Kapitaalvereiste

Solvency II biedt een raamwerk waarin risico's worden vertaald naar een minimaal aan te houden kapitaal. Dit kapitaalvereiste is gebaseerd op extreme scenario's die zich éénmaal in de 200 jaar kunnen voordoen. Voor de verzekeringstechnische risico's kan het risicoprofiel als volgt worden toegelicht:

	2016	2015
Renterisico	739	821
Aandelenrisico	2.343	2.103
Vastgoedrisico	-	-
Spreadrisico	144	-
Valutarisico	1.151	934
Concentratierisico	-	-
Af: diversificatievoordeel	-1.255	-1.150
Verzekeringstechnisch risico	3.122	2.708

C.3 Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico is het risico van onvoorziene verliezen die het gevolg kunnen zijn van faillissement of verslechtering in de kredietwaardigheid van debiteuren of tegenpartijen bij herverzekeringsovereenkomsten, securitisaties, derivaten, tussenpersonen en andere posities voor zover die niet in de spread risico module zijn meegenomen.

De Vereende beheerst het risico door spreiding van de liquide middelen over een drietal systeembanken, het beleggen in staatsobligaties van landen met minimaal een (S&P) A-rating en spreiding van herverzekeringscontracten over een pool van herverzekeraars met een (S&P) rating van minimaal A-.

Het kapitaalvereiste voor het tegenpartijrisico bedraagt ultimo 2016 € 1.157.

C.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de Vereende over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe betalingsverplichtingen te voldoen. Liquiditeitsrisico heeft betrekking op zowel de treasurygelden en de beleggingen. Het risico wordt beheerst door middel van het beleggingsbeleid, frequente afstemming over benodigde liquiditeiten en een interne procesafspraken rond grote schadebetalingen.

C.5 Operationeel risico

De operationele risico's die van wezenlijke invloed kunnen zijn op de bedrijfsresultaten, het vermogen en de reputatie van de onderneming liggen vooral in de sfeer van concentratie en correlatie (onze portefeuille wordt sterk gedomineerd door de branche aansprakelijkheid), in die van onze interne processen en informatievoorziening en rond personeel. Wij hebben tal van maatregelen genomen ter beheersing van deze risico's. In het kader van onze kwetsbaarheid door concentratie en correlatie is met de Raad van Commissarissen overlegd over mogelijkheden tot verbreding van onze portefeuille, met behoud van het uitgangspunt dat er maatschappelijke behoefte aan het product moet bestaan en dat van schaarste in het aanbod sprake is. Om onze interne processen minder kwetsbaar te maken implementeren wij, gezamenlijk met onze partners die hun werkzaamheden aan ons hebben uitbesteed, een nieuwe *core applicatie*.

Tegelijkertijd is de implementatie van de nieuwe core-applicatie een risico gezien de aanspraak die het voeren van dit project vormt voor de organisatie. Door het instellen van een projectorganisatie met een regelmatige terugkoppeling van de voortgang, knelpunten en projectrisico's wordt zoveel mogelijk grip gehouden.

De Vereende heeft deskundigheid en motivatie van haar medewerkers hoog in het vaandel staan. Hiertoe is een HR-beleid geformuleerd, waarin onder andere opleidingen, doorstroom en beloning belangrijke onderwerpen zijn. Ook op het gebied van integriteit zijn zaken goed geregeld in een gedragscode. Desondanks kunnen incidenten met gevolgen voor de resultaten en de reputatie van de Vereende nooit helemaal worden uitgesloten.

Daarnaast loopt de Vereende risico's als gevolg van juridische procedures. Op dit moment lopen er geen andere procedures tegen de Vereende dan die in het kader van schadebehandeling. Daarvoor zijn in de technische voorziening voor nog te betalen schaden adequate voorzieningen getroffen. Ten aanzien van de risico's als gevolg van de afgesloten managementcontracten zijn in de contracten bepalingen opgenomen over de wijze waarop de contracten moeten worden beëindigd en de (extra) kosten die met een beëindiging gepaard gaan. Hierbij zijn de risico's voor de Vereende ingeperkt.

Het benodigde kapitaal voor het operationeel risico bedraagt ultimo 2016 € 1.061.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Solvency II balans

De financiële positie van de Vereende op Solvency II grondslagen luidt als volgt:

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Beleggingen	52.246	690		52.936
Vorderingen				
Directe verzekering	1.280			1.280
Herverzekeraars	413			413
Overige vorderingen	1.395			1.395
Aandeel herverzekeraars in technische voorzieningen	-	20.193	-8.708	11.485
<i>Totaal vorderingen</i>	<i>3.088</i>	<i>20.193</i>	<i>-8.708</i>	<i>14.573</i>
Overige activa				
Liquide middelen	934			934
Materiële vaste activa	1.289			1.289
Overige activa	981	-690		291
<i>Totaal overige activa</i>	<i>3.204</i>	<i>-690</i>	<i>-</i>	<i>2.514</i>
Totaal Activa	58.538	20.193	-8.708	70.023
Technische voorzieningen	25.578	20.193	-45.771	-
Best estimate			35.363	35.363
Risk Margin			1.780	1.780
Overige technische voorzieningen				-
Belastinglatentie	1.212		-125	1.087
Overige schulden	6.829		420	7.249
Totaal passiva	33.619	20.193	-8.333	45.479
Eigen vermogen	24.919	-	-375	24.544

D.2 Informatie over waardering activa

In deze paragraaf is per categorie activa informatie gegeven over de waardering op basis van de jaarrekening grondslagen (jaarrekening 2016) en de Solvency II grondslagen.

Alle bedragen die in deze paragraaf staan vermeld bij de balansposten zijn in duizendtallen.

Beleggingen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Deelnemingen	59			59
Aandelen	6.213			6.213
Vastrentende waarden	38.334	690		39.024
Deposito's	7.640			7.640
<i>Totaal beleggingen</i>	<i>52.246</i>	<i>690</i>	<i>-</i>	<i>52.936</i>

De beleggingen worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen actuele waarde. Deze waarderingmethode is overeenkomstig de Solvency II grondslagen.

Vorderingen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Directe verzekering	1.280			1.280
Herverzekeraars	413			413
Overige vorderingen	1.395			1.395
Aandeel herverzekeraars in technische voorzieningen	-	20.193	-8.708	11.485
<i>Totaal vorderingen</i>	<i>3.088</i>	<i>20.193</i>	<i>-8.708</i>	<i>14.573</i>

De vorderingen uit directe verzekeringen betreffen de nog te ontvangen verzekeringspremies. Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar, met uitzondering van het Aandeel herverzekeraars in de technische voorzieningen.

Het aandeel herverzekeraars in de technische voorzieningen wordt in de jaarrekening gesaldeerd gepresenteerd onder de technische voorzieningen. Onder Solvency II wordt deze afzonderlijk aan de activa-zijde gepresenteerd.

Overige activa

De overige activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

D.3 Informatie over de waardering van technische voorzieningen

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Technische voorzieningen	25.578	20.193	-45.771	-
Best estimate			35.363	35.363
Risk Margin			1.780	1.780
Overige technische voorzieningen				-
	25.578	20.193	-8.628	37.143

In de Solvency II rapportage zijn andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de statutaire jaarrekening. De waarderingsgrondslagen onder Solvency II zijn gebaseerd op de eerder genoemde uitgangspunten en nader uitgewerkt in onder meer

- Gedelegeerde verordening EU 2015/35 van oktober 2014, Hoofdstuk 3 – voorschriften voor de technische voorzieningen
- EIOPA BoS-14/166 NL – Richtsnoeren voor de waardering van technische voorzieningen.

Belangrijke verschillen met de waardering van deze voorzieningen in de jaarrekening zijn onder meer:

- Het elimineren van eventuele prudentie in de vaststelling;
- Toepassing van de contractgrenzen;
- De voorgeschreven wijze van disconteren;
- De berekening van een risk margin.

Contractgrenzen

Het algemene uitgangspunt voor de bepaling van de contractgrenzen is gebaseerd op artikel 18 van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35), aangevuld met de Richtsnoeren van EIOPA (EIOPA BoS-14/165).

Het gehanteerde uitgangspunt is dat voor alle overeenkomsten waarvoor de premie al in het boekjaar is ontvangen geldt dat deze overeenkomsten niet opzegbaar zijn door de verzekeraar en dat deze daarmee binnen de dekking van de contractgrenzen vallen.

Methoden

Voor het berekenen van de technische voorzieningen voor schade zijn twee methoden breed in gebruik. Dit betreft de Chain ladder methode en de Bootstrap methodiek. Per branche is een analyse gemaakt van welke methode het meest geschikt is gezien de ontwikkelpatronen en de volatiliteit van de schades binnen deze branche.

Discontering

Discontering van de toekomstige kasstomen vindt plaats tegen de risicovrije rentecurve zoals deze maandelijks door EIOPA wordt gepubliceerd en bepaald in artikel 43 en verder van de Gedelegeerde verordening Solvency II (2015/35).

Vanwege de duur van de toekomstige verplichtingen zijn onzekerheden omtrent de UFR niet relevant. Vanwege de beperkte duratie wordt door de Vereende geen gebruik gemaakt van overgangsmaatregelen zoals de volatility of matching adjustment, danwel van andere overgangsmaatregelen.

Risicomarge

De risicomarge wordt onder Solvency II zodanig bepaald dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname van de nakoming van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen (Solvency II Directive artikel 77 lid 3).

Voor de berekening van de risicomarge bestaan diverse methoden waarbij de keuze moet zijn gebaseerd op evenredigheid (Richtsnoer 62) met de omvang en complexiteit van de onderliggende post.

Vanwege de beperkte complexiteit hanteert de Vereende de vereenvoudigde cost of capital methode, aangeduid als methode 1.

D.4 Informatie over de waardering van andere verplichtingen

Voorziening voor latente belasting

	Jaarrekening	Herrubri- cering	Herwaar- dering	Solvency II
Voorziening voor latente belastingen	1.212	-	-125	1.087

De voorziening voor latente belastingen betreft latent verschuldigde winstbelasting van een tijdelijk verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van materiele vaste activa, beleggingen en de fiscale egalisatiereserve conform "Besluit winstbepaling en reserves verzekeraar 2001" berekend tegen 25%.

Verschillen in waardering van de technische voorzieningen en andere activa en passiva zorgen voor een afname van de voorziening voor latente belastingen zoals opgenomen op de Solvency II balans.

Overige schulden

De overige schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid van de Vereende zijn de hoofdlijnen met betrekking tot de minimaal gewenste solvabiliteit uitgewerkt. De minimaal gewenste solvabiliteit is bepaald op 150% van de solvabiliteitseis zoals berekend conform het standaard model, verhoogd met de benodigde capital add-on als gevolg van het door de Vereende berekende hogere verzekeringstechnische risico voor de branche Algemene Aansprakelijkheid.

In het kapitaalbeleid wordt voorts ingegaan op de mogelijkheden van de Vereende om risico's te verminderen en eventueel extra kapitaal aan te trekken, mochten de interne interventiegrenzen worden bereikt.

E.2 Solvabiliteit van de Vereende

De solvabiliteit van de Vereende is in 2016 afgenomen tot 187%. De ontwikkeling van de solvabiliteit is als volgt:

	2016	2015	mutatie
Beschikbaar eigen vermogen Solvency II	24.544	24.681	-1%
Kapitaalvereiste (SCR)	13.124	12.449	5%
Minimum kapitaalvereiste (MCR)	4.103	3.700	11%
Solvabiliteitsratio	187%	198%	
Minimum kapitaalsratio	598%	669%	

De toename van de kapitaalvereiste is onder meer het gevolg van de groei in de brutopremie en wijzigingen in de risicoparameters van het standaardmodel (van EIOPA) voor marktrisico.

E.3 Ontwikkeling van de SCR

	2016	2015	mutatie in %
Renterisico	739	821	-10
Aandelenrisico	2.343	2.103	11
Vastgoedrisico	-	-	
Credit spreadrisico	144	-	
Concentratierisico	-	-	
Valutarisico	1.151	934	23
Diversificatie effecten	-1.255	-1.150	9
SCR Marktrisico	3.122	2.708	15
Premie- en reserverisico	8.823	8.006	10
Vervalrisico	11	-	
Catastroferisico	5.193	5.566	-7
Diversificatie effecten	-2.725	-2.739	-1
SCR Schadeverzekeringstechnisch risico	11.301	10.833	4
SCR Tegenpartijrisico	1.157	1.099	5
Totaalniveau diversificatie effecten	-2.491	-2.232	12
BSCR (som van alle subtotalen (vet) minus de diversificatie effecten op totaalniveau)	13.089	12.408	5
SCR Operationeel risico	1.061	1.064	-0
Correctie in verband met belasting	-1.030	-1.023	1
SCR (= solvabiliteits kapitaalvereiste)	13.120	12.449	5

De solvabiliteitseis is risicogebaseerd en daarmee een weerspiegeling van de financiële risico's door middel van een standaardformule worden vertaald. In de ORSA hebben we de toepasbaarheid van deze standaardformule nader geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt het verzekeringstechnische risico voor de branche Algemene Aansprakelijkheid van de Vereende substantieel hoger dan waarmee in het standaardmodel wordt gerekend. Voor deze afwijking houdt de Vereende aanvullend kapitaal aan.

Het beleggingsbeleid en de risico's die daarbij worden geaccepteerd zijn in 2016 niet belangrijk gewijzigd. De toename van de solvabiliteitseis voor het marktrisico kan worden verklaard door wijzigingen in de parameters van het standaardmodel voor 2016.

E.4 Eigen vermogen

Het beschikbare eigen vermogen is als volgt samengesteld:

	2016	2015	mutatie in %
Aandelenkapitaal	3.019	3.019	
Herwaarderingsreserve	1.455	1.190	
Algemene reserve	21.119	20.715	
Onverdeeld resultaat	-674	404	
Eigen vermogen conform Jaarverslag 2016	24.919	25.328	-2
Waarderingsverschillen Jaarverslag versus Solvency II Richtlijnen	-375	-647	-42
Eigen vermogen Solvency II	24.544	24.681	-1

Het eigen vermogen staat geheel ter beschikking van de vennootschap en kan hierdoor ook worden aangeduid als Tier 1 kapitaal. Er is geen sprake van aanvullende vermogenscomponenten zoals garanties, toezeggingen of niet volgestort kapitaal.

Er zijn geen besluiten tot dividenduitkering genomen of anderszins besluiten genomen die tot afname van het beschikbare vermogen leiden. Het gehele vermogen komt in aanmerking ter dekking van de kapitaalseis en ter dekking van de verzekeringsverplichtingen.